

Hoofdstuk 2

De christelijke vrijheid

We hebben hiervoor al gesproken over de geopenbaarde antropologie, waardoor we weten dat de mens bestaat uit lichaam, ziel en geest.

In de Bijbel wordt het centrum van de persoonlijkheid geplaatst in het hart van de mens. Het spreekt dus vanzelf dat het probleem van de menselijke vrijheid niet eenvoudig is.

De Bijbel nodigt ons uit om vooruitgang te maken in de “vrijheid van de kinderen Gods”. Deze vrijheid betekent veel meer dan de psychologische vrijheid, waardoor we kunnen kiezen tussen wit of zwart, tussen weggaan of ergens blijven. Als de vrijheid waartoe God ons geschapen heeft, niet méér zou zijn dan dat, zou dat slechts een zeer beperkte vrijheid zijn.

Wat wordt er dus bedoeld met de vrijheid van de kinderen Gods? Het is een vrijheid als christen, een volledige vrijheid die helemaal is ingebed in ons diepste wezen.

Laten we er eens bij stilstaan dat er in ons, als schepselen van God twee aspecten aanwezig zijn:

- Wij zijn geschapen naar Gods beeld en zijn gelijkenis, de vrijheid is een goddelijk attribuut. Als we dus zeggen niet vrij te zijn, komt dat erop neer dat we precies dat ontkennen wat ons het meest op God doet lijken.

- Jezus Christus is de Eerstgeborene. “Alles is door hem en voor hem geschapen” (Kol 1,16) Als mede-erfgenamen van het Koninkrijk hebben wij deel aan zijn vrijheid. “Als de Zoon u dus vrijmaakt, zult ge werkelijk vrij zijn.” (Joh 8,36). Met hem hebben we ook deel aan de liefde, de vrede, de kennis enz. De christelijke vrijheid is een ervaring die ieder van ons ten deel wordt, vanaf het ogenblik dat we tot de vreugdevolle ontdekking komen dat we volledig afhankelijk zijn van God, en die afhankelijkheid ten volle aanvaarden.

Naarmate we vooruitgaan op deze bekeringsweg die nooit ten einde is en als Christus waarlijk het centrum van ons leven wordt, groeit in ons het verlangen naar deze vrijheid die we nog niet kennen maar die we vermoeden.

Deze christelijke vrijheid zal openbloeien dankzij onze innerlijke genezing, de sacramenten, de aanbidding en dankzij het persoonlijk en het gemeenschappelijk gebed.

Waar we alleszins zeker van kunnen zijn is dat de Vader wil en ernaar verlangt dat wij over deze vrijheid beschikken, dezelfde vrijheid waarvan Jezus blijk gaf toen hij in Palestina leefde, in een constante relatie met anderen. Hij heeft deze vrijheid beleefd met groot respect en fijngevoeligheid voor ieder. Zo bleef hij vrij tegenover zijn vrienden, vrij tegenover de vrouwen die hem omringden en vrij tegenover de wereldlijke en religieuze overheden. Zijn enig referentiepunt was de wil van de Vader.

Waarin bestaat deze christelijke vrijheid?

In het boek Deuteronomium lezen we het volgende: “Ik houd u vandaag het leven en het geluk voor, maar ook de dood en het ongeluk... Leven en dood houd ik u voor, zegen en vloek. Kies dan het leven, dan zult gij met uw nakomelingen het leven bezitten.” (Deut. 30,15-19)

Een andere passage in Jezus Sirach zegt: “Hij heeft vanaf het begin toen hij de mens maakte, die mens aan zijn eigen beslissingen onderworpen. Wanneer gij wilt kunt gij de geboden onderhouden en het is ook verstandig te doen wat hem behaagt. Hij heeft vuur en water voor u

neergezet: gij kunt uw hand uitstrekken naar wat ge verkiest. Voor de mensen liggen het leven en de dood, en wat een mens behaagt, wordt hem gegeven.” (Sir 15,14-17).

De christelijke vrijheid bestaat erin voor het leven te kiezen, de allerkostbaarste gave die bestaat. Om ons te helpen die keuze te maken, heeft God ons de geboden gegeven, die wij niet mogen beschouwen als een juk waaronder we gebukt gaan, maar als blijken van liefde die het leven beschermen waarmee hij ons overlaadt.

Vanaf het ogenblik van onze ontvangenis in de moederschoot, staan we voortdurend voor deze tegenstrijdige keuze: leven - dood. De enige wijze om binnen te treden in Gods wil voor ons, is voortdurend de keuze te maken voor het leven. Vanaf het moment dat we kiezen voor de dood, leggen we onze vrijheid aan banden en worden we verbitterd, egoïstisch, teruggetrokken, gefrustreerd, gedeprimeerd en jaloers. We verbergen ons dan achter deze afweermechanismen die wij hebben opgetrokken, om ons te verdedigen tegen de anderen.

Als we in Gods handen zijn om het leven binnen te gaan, maken we in alle rust en kalmte gebruik van deze vrijheid, omdat we vanaf de allereerste ogenblikken van ons bestaan, de meesterwerken zijn van Gods schepping.

Als we daarentegen kiezen voor de dood en dus onafhankelijk van onze Schepper, vergissen we ons. Dan kiezen we voor het ongeluk en schaden de harmonie van het heelal.

God heeft het risico genomen om ons deel te laten hebben aan deze vrijheid. Hij wist dat we ze zouden misbruiken, maar in zijn onmetelijke liefde heeft hij ons vrije schepselen willen maken en geen marionetten.

Het is deze christelijke vrijheid die het Maria heeft mogelijk gemaakt de juiste keuze te maken; na Jezus is zij de meest volmaakte mens. Zij heeft een grote innerlijke vrijheid en kracht beleefd die nooit beperkt zijn geweest door complexen of verwondingen, noch door afweermechanismen of door de zonde.

De christelijke vrijheid is dus zoals we gezien hebben op de allereerste plaats het vermogen waarover de mens beschikt om voor het leven te kiezen, heel het leven dat erin bestaat om God te kennen en de enige weg die tot hem leidt: Jezus Christus. (Cfr. Joh 17,3)

Als de christelijke vrijheid waarachtig wordt beoefend, bestaat ze erin om voor Christus te kiezen en om elke dag opnieuw voor hem te kiezen. Het is ermee instemmen in de voetsporen van de Heer te gaan en hem trouw te blijven. Dan opent zich de weg van het leven en van de vrijheid, in het licht en de vrijheid van de kinderen Gods en helemaal volgens zijn wil.

Het kind kan al vanaf de eerste ogenblikken van zijn bestaan in de moederschoot kiezen voor de dood, of een beetje later, als hij zich bv. realiseert niet gewenst te zijn. Hij kan ook voor de dood kiezen als hij twee of drie jaar is, als hij zich bedreigd voelt door de komst van een broertje of een zusje, en minderwaardigheidsgevoelens ontwikkelt of als hij zich in teruggetrokkenheid terugplooit op zichzelf.

De keuzes voor de dood die gemaakt worden na de geboorte grijpen doorgaans niet even diep in als de eerste, maar de gevolgen ervan kunnen wel later aan het licht komen, doorheen depressies, anorexia of zelfmoordneigingen.